

Norsk Regnesentral innbyr til seminaret

Ikke løgn og forbannet løgn

Torsdag 19. mai 2011,
Kl. 9.00–12.00

Norsk Regnesentral, Gaustadalléen 23a/b, Blindern, Oslo

Konklusjoner basert på tall, sannsynlighetsregning og statistiske analyser blir brukt overalt. Vi ser at feilaktig eller misvisende bruk av statistikk kan føre til de merkeligste konklusjoner, og store presseoppslag. Dette seminaret tar for seg de vanligste fallgruvene. Seminaret forutsetter ingen forkunnskaper i statistikk.

Seminaret er beregnet på journalister, redaktører, medie- og informasjonsmedarbeidere og andre som ønsker en enkel innføring i bruk av statistisk metode.

Vi tar opp følgende temaer:

Presentasjon av et tallmateriale: Hvorfor presenteres tallmateriale ofte feil? Skyldes det inkompetanse eller bevisst manipulering? Det er lett å lyve med tall ved å strekke eller kutte akser, ekstrapolere eller endre benevning.

Forholdet mellom populasjon og utvalg: Hvorfor kan vi ikke stole på Holmgang og webbaserte spørreundersøkelser? Hva er et representativt utvalg? Når en psykolog har dybdeintervjuet 10 personer, kan resultatene da generaliseres?

Usannsynlige begivenheter – skjer faktisk ofte! Ofte observeres tilsynelatende unaturlig opphopninger av sykdommer, f.eks. av en lungesykdom i en liten kommune. Skyldes dette en årsakssammenheng eller tilfeldigheter? Hva med kriminalsaker og bruk av DNA som bevismateriale? Hva med Lotto? Du vinner neppe, men sannsynligheten for at en eller annen gjør det er stor!

Korrelasjon og kausalitet – er ikke det samme:

Det er en klar matematisk sammenheng mellom nedgang i storkebestand og barnefødsler i Danmark, men neppe en kausal sammenheng. Et australsk-newzealandsk forskerteam har vist at den tryggeste av alle bilfarger er sølv, men at dersom du har brun bil, så er du mer utsatt for ulykker. Hvordan skal vi forholde oss til slike resultater?

Hva er egentlig statistikk? Handler det bare om tabeller, grafer, sannsynligheter og metoder for fusking og forvrenging? Dersom du enig, skal vi få deg på bedre tanker!

Påmelding innen **11. mai** til Anders Løland, tlf: 22 85 26 64, eller epost: anders.loland@nr.no.

Pris: kr 2 000. Hvis det er flere fra samme bedrift, er prisen kr 1 500 fra og med andre deltager. For studenter/vitenskapelig ansatte er prisen kr 1 500.

Husk å oppgi fakturaadresse når du melder deg på kurset. Deltageravgiften faktureres etter at påmeldingsfristen har utløpt. Full deltageravgift påløper ved avmelding etter påmeldingsfristen.

Program

- 09.00 – 09.15 **Hvorfor dette seminaret?**
Innledning v/forsknings sjef André Teigland, NR
- 09.15 – 09.40 **Hvordan (ikke) presentere et tallmateriale**
v/seniorforsker Anders Løland, NR
- 09.40 – 09.50 **Pause m/kaffe**
- 09.50 – 10.15 **Populasjon og utvalg**
v/seniorforsker Anders Løland, NR
- 10.15 –10.40 **Sannsynligheten for usannsynlige begivenheter**
v/seniorforsker Anders Løland, NR
- 10.40 –10.55 **Pause m/kaffe**
- 10.55 –11.20 **Korrelasjon eller kausalitet?**
v/seniorforsker Anders Løland, NR
- 11.20 –11.45 **Hva er egentlig statistikk? Vi tar deg gjennom høydepunktene**
v/professor Arnaldo Frigessi, NR og avdeling for Avdeling for Biostatistikk, Institutt for medisinske basalfag, Universitetet i Oslo
- 11.45 –12.00 **Oppsummering og diskusjon**

Norsk Regnesentral (NR) er en privat, uavhengig stiftelse som utfører oppdragsforskning for bedrifter og det offentlige i det norske og internasjonale markedet. NR ble etablert i 1952 og har kontorer i Informatikkbygningen ved Universitetet i Oslo. NR er et av Europas største miljøer innen anvendt

statistikk. Det jobbes med svært mange forskjellige problemstillinger slik som estimering av torskebestanden, finansiell risiko, beskrivelse av geologien i petroleumsreservoarer og overvåking av klimaendringer. NR er også ledende i Norge innen utvalgte deler av informasjons- og kommunikasjons-

teknologi. Problemstillinger kan være å overvåke inntrengning i datasystemer, e-læring i skole og næringsliv, bruk av datateknologi i markedsanalyser samt anvendelser av multimedia på forskjellige plattformer. NRs visjon er forskningsresultater som brukes og synes.

Norsk Regnesentral
Norwegian Computing Center
Postboks 114, Blindern
NO-0314 Oslo, Norway